

Pirjo Linna Avarre
Samordnare för nationella minoriteter
Favi

2017-09-06

NAVI-2017-00037-6

Svar på remiss - Förslag till lag om ändring i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår nämnden besluta

att anta förvaltningens remissvar som sitt eget,

att sända remissvaret till Kulturdepartementet.

Ärendet

Regeringen beslutade 2016-12-01 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att ta fram förslag för en stärkt minoritetspolitik. Utredningen har antagit namnet "Utredningen om en stärkt minoritetspolitik". 2017-06-15 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv till utredningen innebärande dels en förlängning av det ursprungliga uppdraget i återstående delar, dels ett uppdrag avseende finlandssvenskarnas ställning i Sverige.

Utredningen har överlämnat sitt delbetänkande *Nästa steg? – Förslag för en stärkt minoritetspolitik* (SOU 2017:60), bl.a. till Sundsvalls kommun för besvarande. Remissvaren ska komma in till Kulturdepartementet senast 2017-10-05.

Bakgrund

Sundsvalls kommun är sedan 2104 förvaltningsområde för finska språket och har i år anmält hos regeringen om anslutning till förvaltningsområde för samiska språket.

Kommunen beviljar skattemedel årligen 500 000 kr för arbete med alla nationella minoriteter utöver det statsbidrag som beviljas av regeringen till förvaltningskommunerna. Ansvar för arbetet ligger för närvarande inom nämnden för Arbetsmarknad, Vuxenutbildning och Integration (NAVI).

Sammanfattning av förvaltningens yttrande

Sundsvalls kommun anser att flera delområden i den nyvarande lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) behöver förtydligas

2017-09-06

och att den behöver bättre integreras i andra politikområden för att få den verkningskraft som den behöver i olika verksamheter. Förtydliganden och ändringar i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk välkomnas.

Förvaltningen ser också positivt på utredningens förslag om ändringar i Skollagen, Socialtjänstlagen, Patientlagen, Hälso- och sjukvårdslagen samt de pågående utredningar som sker inom olika berörda lagområden.

Kunskaper kring minoritetsspråk och nationella minoriteter och minoritetsspråk i övrigt är svaga hos majoritetsbefolkningen. Den bilden delar förvaltningen med utredaren. Det betyder inte att man ignorerar medvetet de rättigheter som nationella minoriteter har utan bristen på kunskaper, och behovet av information och utbildning i dessa frågor är så stor och utbredd att kommunerna ensamt inte kan mäkta med dem.

- Språkstadgans dåliga efterlevnad i kommunerna är allt jämt aktuell då användning av minoritetsspråk inte får det genomslag som Europarådet kräver enligt konventionen.
- Stöd för kommunerna i frågor som antisemitism, antiziganism, hot mot personal som arbetar med minoriteterna och kränkningar mot anställda som talar minoritetsspråk på arbetsplatsen behöver stärkas och struktureras.
- Ett uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten att särskilt beakta nationella minoriteternas situation är viktigt.
- Mänskliga rättigheter är kommun-/sektorsövergripande frågor och ska styras och samordnas centralt. SKL kan ha en roll där man visar vägen och ge råd till kommunerna när det gäller nationella minoriteter och handläggning i kommunerna.
- Utträde från ett förvaltningsområde får inte vara för lätt.
- Det är viktigt att utöka myndighetsansvaret och vi ser det positivt att även Arbetsförmedlingen bör omfattas av bestämmelsen om rätten av att använda minoritetsspråk i kontakter med myndigheten.
- Förvaltningen instämmer med utredarens förslag om dokumentationsskyldighet av minoritetsarbetet och det behov av stärkt stöd till de tjänstemän som arbetar internt i organisationen.
- Den nya myndigheten i samarbete med MUCF bör vara stöd för att hjälpa kommunerna med metoder, idéer och riktade insatser för barn

2017-09-06

och unga med minoritetsbakgrund. Ett samarbete med myndigheten och de nationella minoriteternas ungdomsförbund behöver intensifieras.

- Förvaltningen ser positivt på den vägledning som utredningen lyfter upp när det gäller samrådsförfarandet.
- Förvaltningen ser positivt förslag om en ny uppföljningsmyndighet och med intresse förslaget om en ny värmyndighet som Institutet för språk och folkminnen skulle tilldelas (ISOF).
- Förvaltningen ser framemot det stöd till kommunerna i form av ett uppdrag till Skolverket när det gäller metodstöd för forskollärare och annan personal i förskolan som ska arbeta med språkrevitalisering.
- Det är positivt att utredningen föreslår regeringen att komplettera begreppet modersmål med begreppet kulturarvsspråk för de nationella minoritetsspråken för skola och förskola och därmed ytterligare betona skillnaden mellan de utländska och inhemska språken.
- Det är viktigt med förtydligande i § 18 i Minoritetslagen och ändring i Socialtjänstlagen (2001:453) om rätten till äldreomsorg på minoritetsspråk i ett förvaltningsområde att helt eller i väsentlig del av omsorgen erbjuds till den som begär det.
- Komplettering i minoritetslagen om äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet välkomnas.
- Det är välkommet med lagändring när det gäller upplysningsskyldighet om plats i förskola eller äldreomsorg på minoritetsspråk.
- Varje kommun alternativt landsting/region bör ha en språkkunnig biståndsbedömare med kulturkompetens som ansvarar för bedömning av vårdbehovet.
- Förvaltningen ser med intresse ett förslag om språk som diskrimineringsgrund. Hur lagparagrafen sedan formuleras jämfört med dagens lagstiftning behöver belysas även ur det senaste tillägget tillgänglighet.
- När det gäller utredningens konsekvenser i den kommunala ekonomin är det inte helt enkelt att jämföra de rapporter som årligen sammanställs av Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget och

2017-09-06

verkligheten. Av erfarenhet finns det svårigheter för kommunerna att planera långsiktigt och få ersättning för de merkostnader som kommer först efter några år eftersom överföringar är i stort sett omöjliga från år till år med dagens system.

Leena Utterström
Förvaltningsdirektör

Pirjo Linna Avarre
Samordnare för nationella
minoriteter